

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติระหว่างนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชน และระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2532 ของโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชน ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ได้โรงเรียนรัฐบาล 8 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชน 8 โรงเรียน รวมตัวอย่างประชากรโรงเรียนทั้งสิ้น 16 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ตัวอย่างประชากรนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 2,173 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดเจตคติของโรเบิร์ต ซี การ์ดเนอร์ และ วอลเลส อี แลมเบิร์ต (Robert C. Gardner and Wallace E. Lambert 1972 : 140-163) ลีออน เอ จาโคโบวิทซ์ (Leon A. Jacobovits 1971 : 270-317) อัจฉรา วงศ์โสธร และคณะ (2525 : ภาคผนวก) และ เอกฉัตร พัทธราช (2528 : 63-68) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษนี้ ประกอบด้วยข้อความ 53 ข้อ แต่ละข้อได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน แบบวัดนี้มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95 ผู้วิจัยนำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS-Statistical Package for the Social Sciences ของ Nie H. Norman 1975) และวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ คือ วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบวัด

เจตคติโดยใช่คำร้อยละ วิเคราะห์เจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยใช่คำสถิติ มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบเจตคติของนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช่การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และใช่การทดสอบความ แตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe - Test For All Possible Comparison) และเปรียบเทียบเจตคติของตัวอย่างประชากรระหว่างนักเรียนนารังเรียน รัฐบาลและเอกชน และระหว่างนักเรียนชายและหญิง โดยการใช้ทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่นารังเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษาและเรียนภาษาอังกฤษมาแล้วมากกว่า 6 ปีขึ้นไป
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ มีเจตคติในด้าน ต้องการนารังภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และด้านการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับเห็นด้วย
3. เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียน ทั้ง 3 ระดับชั้นมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติ เพื่อต้องการนารังภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษา อังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเจตคติ แตกต่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเจตคติแตกต่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในด้านเจตคติเพื่อต้องการนารังภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์

4. เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และในแต่ละระดับชั้นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน มีเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรนักเรียนชายและหญิง พบว่า นักเรียนชายและหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 3 ด้าน คือ เจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาจากรายข้อพบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นนี้มีความเห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น เป็นเหตุให้สูญเสียเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และยังต้องการให้ลดชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษลง ซึ่งเหตุผลเหล่านี้เป็นประเด็นเจตคติในเชิงลบที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่แน่ใจต่อความจำเป็นในการเรียนภาษาต่างประเทศได้

จากการพิจารณาคำมีชั่งใจของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นพบว่า นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนน้อยกว่าระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระดับชั้นที่สูงขึ้น การเรียนภาษาอังกฤษมีระดับที่ยากขึ้น ผู้เรียนจึงต้องใช้ความพยายามและความสามารถในการเรียนมากกว่าในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ผู้เรียนที่เรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นย่อมมีประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านกระบวนการทางการเรียนที่หลากหลายมากกว่าในระดับชั้นเรียนที่ต่ำกว่า จึงมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในทางบวกน้อยกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ในระดับชั้นที่สูงกว่า ครูผู้สอนมีแนวทางการสอนที่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาเชิงวิชาการ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย จึงอาจมีการลดหย่อนการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศบ้าง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กมสรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 200) ที่กล่าวว่า "เนื่องจากเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในสังคม เจตคติจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อย ๆ ตามสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือตามประสบการณ์ใหม่ และการเรียนรู้ของบุคคลที่ได้รับเพิ่มขึ้น" และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อาร์ ซี การ์ดเนอร์ (R.C. Gardner 1985 : 44) ที่ว่า นักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่ามีประสบการณ์ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนภาษาต่างประเทศมากกว่า และมีจุดหมายในการที่จะประเมินการเรียนภาษาต่างประเทศมากกว่า นักเรียนกลุ่มนี้จึงเห็นว่าการเรียนภาษาต่างประเทศจะยากขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้น

ในด้านเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันภาษาอังกฤษก้าวเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยมากขึ้น ทั้งในการใช้ติดต่อสื่อสารในหน้าที่การงาน การท่องเที่ยว สื่อสารมวลชน นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นจึงมองเห็นคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ รู้จักความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ และมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของมูราบัค ซาเล็ม อัล-เบรค (Murabak Salem Al-Braik 1987 : 4005-A) ที่ค้นพบว่า ตัวอย่างประชากรนักศึกษาชาวซาอุดีอาระเบียต้องการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ไม่ได้เรียนเพราะความสนใจในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

เมื่อพิจารณาค่ามัธยเลขสถิติของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าทั้งจากการใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เช่น การติดต่อสนทนากับชาวต่างประเทศ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น ใช้อ่านตำราเรียนวิชาอื่น ๆ ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาต่อหรือหางานทำ ตลอดจนการพบเห็นการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมากขึ้น เช่น การฟังเพลง การรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ จึงตระหนักว่าภาษาอังกฤษสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์เพียงไร จึงให้คุณค่าและเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษมากกว่านักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่ำกว่า ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาสุวรรณหัต และคณะ (2519 : 62) ที่ศึกษาพบว่า ในกลุ่มเด็กที่มีวุฒิภาวะมากกว่าจะแสดงความสนใจและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นประโยชน์ของภาษาอังกฤษได้ชัดเจนกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มที่มีวุฒิภาวะน้อย ซึ่งยังมีโอกาสและประสบการณ์จำกัดจึงทำให้เด็กเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษในแง่ที่แคบและไม่ชัดเจน

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่อง หลักการและโครงสร้างของระบบการศึกษาระดับต่าง ๆ จะต้องยึดตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์ของรายวิชา ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละระดับชั้นต้องเป็นไปตามหลักการและโครงสร้างเดียวกัน นักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ซึ่งได้ผ่านกระบวนการทางการเรียนในแนวทางเดียวกันย่อมมีเจตคติในการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และมีเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละระดับ ซึ่งมีระยะเวลาในการเรียนภาษาอังกฤษไม่เท่าเทียมกัน ได้รับประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาประเทศมีความแตกต่างกันไปตามระดับชั้น รวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน บรรยากาศชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทางการเรียนแตกต่างกัน นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นจึงมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน และมีผลสืบเนื่องให้มี

เจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์แตกต่างกันด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ส. วาสนา ประวาฬพกษ์ (2524 : 5) ที่กล่าวว่า "เจตคติอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ถ้าการเรียนรู้นั้นเปลี่ยนแปลงไป เจตคติก็อาจเปลี่ยนแปลงได้" และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซี เบอร์สตอล เอ็ม จาไมสัน เอส โคเฮน และเอ็ม ฮาร์กรีฟส์ (C. Burstall M. Jameison, S. Cohen & M. Hargreaves quoted in Roberta Kraemer and David Zisenwine 1989 : 1-13) และงานวิจัยของโรเบอร์ตา แครเมอร์ และเดวิด ไชเซนไวน์ (Roberta Kraemer and David Zisenwine 1989 : 1-13) ซึ่งพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของนักเรียนต่างระดับชั้นกันจะแตกต่างกัน โดยนักเรียนในระดับชั้นสูงกว่า จะมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับต่ำกว่า ทั้งนี้เนื่องจากในระดับชั้นที่สูงขึ้น การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะยากขึ้น หากให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

ในด้านเจตคติต่อการรู้จักความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น ที่พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั้น ทั้งนี้ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 ระดับชั้นมีเจตคติในด้านดังกล่าวในระดับเห็นด้วย อาจเป็นเพราะนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น ต่างก็เลือกวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานจึง เล็งเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษตามที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนไว้ ซึ่งบ่งความสำคัญทางด้านจิตพิสัยไว้ชัดเจนแล้ว หากให้นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน แม้ว่าจะได้รับประสบการณ์ในการเรียน หรือประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศแตกต่างกันก็ตาม ซึ่งสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 94) กล่าวว่า "บุคคลอาจเกิดเจตคติเนื่องมาจากอิทธิพลของสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ และสถาบันย่อมมีกฎ ข้อบังคับระเบียบแบบแผน แนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ให้บุคคลในสถาบันนั้น ๆ ยึดถือ และปฏิบัติตามร่วมกัน"

3. เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชน พบว่านักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นเรียนมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สำคัญ เป็นวิชาพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคต และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาต้องใช้เวลาเรียนมากที่สุดวิชาหนึ่งคืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง

(กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 41-42) ดังนั้นแม้ว่าโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชนอาจจะมีกระบวนการเรียน การสอนที่แตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ก็ใช้หลักสูตรการสอนเดียวกัน และต่างก็มุ่งเน้นความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการเรียนสูงสุดแก่นักเรียน ดังนั้น เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชนจึง ไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษในด้านเจตคติที่มีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ และเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากเจตคติของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ดังนั้นเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษจึงสามารถที่จะสร้างหรือพัฒนาขึ้นได้ ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในทุกระดับชั้น อาจจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยสร้างเจตคติในด้านดังกล่าวได้ เช่น การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ ดังที่ บังอร ชินกุลกิจนิวัฒน์ (2520 : 5) ได้ให้ความเห็นว่า เจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับวิธีการรับสาร-สถานการณ์ การเรียนรู้ นั่นคือ เมื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความเปลี่ยนแปลง หรือแตกต่างออกไปก็ย่อมมีแนวโน้มทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงต่างกันไปด้วย ทั้งนี้ครูจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจเรียน และเกิดเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งบทบาทของครู และแผนการเรียนการสอนที่แตกต่างกันอาจทำให้เจตคติของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชนแตกต่างกันไปบ้าง สำหรับในด้านเจตคติต่อการเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น ในโรงเรียนรัฐบาลและ เอกชนซึ่งไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรเดียวกันคือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 ซึ่งการวางแนวทางการเรียนการสอนของทุกระดับชั้นในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทต้อง เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นเจตคติของผู้เรียนจึง ไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากรนักเรียนเพศชาย และหญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ตัวอย่างประชากรนักเรียนเพศชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับคำกล่าว

ของ อาร์ ซี การ์ดเนอร์ (R.C. Gardner 1985 : 43) ที่กล่าวว่า "เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติในทางบวกต่อการเรียนภาษาที่สองมากกว่าเพศชาย" ซึ่งเขาได้อ้างถึงงานวิจัยที่สนับสนุนคำกล่าวของเขา คือ งานวิจัยของ ซี เบอร์สตอล เอ็ม แก็กนอน อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และ พี ซี สมิธ และดับเบิลยู อาร์ โจนส์ (C. Burstall 1975, M. Gagnon 1974, R.C. Gardner and P.C. Smyth 1975a, W.R. Jones 1950a, 1950b quoted in R.C. Gardner 1985 : 43) ที่พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองมากกว่าเพศชาย และมีเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนภาษาที่สองมากกว่าเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

จากข้อค้นพบที่ว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ระดับชั้น และพบว่านักเรียนในระดับชั้นเรียนที่สูงกว่าจะมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่านักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการให้มีการเน้นความสำคัญของการวางจุดมุ่งหมายทางด้านเจตคติในการสอนภาษาอังกฤษในแต่ละระดับชั้นเรียน พร้อมทั้งกำหนดให้ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษร่วมกันจัดแผนการสอนของแต่ละระดับให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายดังกล่าว และสอดคล้องกับสภาพการเรียนเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ให้มากขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้น นอกจากนี้จากข้อค้นพบที่ว่านักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับไม่แน่นอน ผู้บริหารโรงเรียนควรคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะช่วยเกื้อกูลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจ และมีเจตคติที่ดีอย่างจริงจัง ซึ่งกระทำได้โดยดำเนินการจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษ เช่น จัดหาครูชาวต่างชาติมาร่วมสอน

จัดกิจกรรมชมรมภาษาอังกฤษ หรือส่งนักเรียนไปร่วมแข่งขันตอบปัญหาภาษาอังกฤษ ซึ่งในสภาพเช่นนี้ จะกระตุ้นความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ

จากข้อค้นพบที่ว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและพัฒนาเจตคติในการเรียนของนักเรียน จึงควรหาแนวทางการสอนเพื่อสร้างเสริมเจตคติ ได้แก่

1. พิจารณาจากเนื้องานลักษณะ เจตคติในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการจะพัฒนาหรือสร้างเสริมเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายในการสอน แล้วจึงนำลักษณะ เจตคติต่าง ๆ ดังกล่าวมาสอดแทรกเพิ่มเติมในเนื้อหาของวิชาเรียน กำหนดเป็นแนวทางการสอนในแต่ละจุดประสงค์ย่อย ซึ่งจะเป็นการปลูกฝัง เจตคติในทุกๆระดับชั้นในแนวทางเดียวกัน
2. จัดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่อำนวยโอกาสที่ผู้เรียนจะได้เกิดประสบการณ์ในการสร้างเสริมเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และเจตคติเพื่อต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ในทุกๆระดับชั้น เช่น สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในชั้นเรียน ให้กำลังใจนักเรียน รับฟังเหตุผลจากนักเรียน ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่เร้าให้การเรียนน่าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางภาษาอังกฤษ กำหนดงานที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทุกทักษะอย่างจริงจัง เช่น ให้สัมภาษณ์ชาวต่างชาติ ฟังวิทยุภาคภาษาอังกฤษ เรียนภาษาอังกฤษจากข่าวในหนังสือพิมพ์ หรือเขียนจดหมายติดต่อกับเพื่อนชาวต่างชาติ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนตระหนักในความสำคัญ และเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษอย่างแท้จริง
3. ด้วยเหตุที่การเรียนรู้อาจเกิดขึ้นได้ยาก หากองค์ประกอบภายในผู้เรียนไม่เปิดรับ (วาสนา โภภิทยา 2525 : 244) ดังนั้น ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรรักษาความสัมพันธ์กับการวัดและประเมินผลด้านเจตคติ ทั้งจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียน หรือโดยการวัดจากแบบวัดเจตคติ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้พัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม

4. จัดกิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมพิเศษด้านภาษาอังกฤษ ประเพณี และ วัฒนธรรมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของภาษา และ เพื่อเป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ

5. พยายามปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษที่ดี โดยกระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียน หาโอกาสนำความรู้ภาษาอังกฤษมาใช้ในการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากการเรียนภาษาอังกฤษ อันจะส่งผลให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่ดีขึ้นในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะทางการวิจัย

1. ควรหาการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนแบบติดตามผลระยะยาว เพื่อติดตามผลการเปลี่ยนแปลงเจตคติของตัวอย่างประชากรกลุ่มเดียวกัน

2. ควรหาการศึกษาวิจัยการเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นอื่น โดยอาจจะศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ด้วย เช่น วิธีการสอนของครู การเรียนรู้ และ กระบวนการรับรู้ บรรยากาศในการเรียนการสอน องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียน เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงข้อบกพร่องของแต่ละองค์ประกอบในการเรียนต่อไป

3. ควรหาการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังเรียน

4. ควรหาการศึกษาวิจัยติดตามผลการเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียนในระดับอุดมศึกษา หรือผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย